

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 „
 Helyben háshos hozva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Villamosvasut Biharpüspökibe.

Mikor a Nagyvárad Városi Vasut a terület-használati szerződést megkötötte Nagyvárad városával, s bevette a szerződésbe, hogy jogosult Nagyvárad központjától kisugárzólag 10 kilométerre kiépíteni a vasutvonalát, — bizonyára nem lebegett előtte más, mint az, hogy a két fürdőbe esetleg kiépíthesse a villamos vasutat.

A fürdővasut kiépítésével ma még sehogyan sem vagyunk, ellenben mind bizonyosabbnak látszik, hogy a szomszédos Biharpüspöki községgel rövid időn belül villamosvasut összeköttetésbe jut Nagyvárad városa.

Ugy látszik, hogy a villamosvasut vezetése igen jó kezekben van; az üzletigazgató, mint kitűnő vasuti szakember, tisztában van vele, hogy a biharpüspöki villamosvonal jövedelmező vállalat lesz, mert a nagyvárad piacot igen tekintélyes részben Biharpüspöki látja el élelmiszerekkel s naponként százával jönnek be az eladók Nagyváradra. Ezenkívül nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a Kert-város környékének is fellendülést hozna a villamosvasut, sőt igen sokan kiköltöznenek a szegényebb osztályból Biharpüspökibe, ami a lakásviszonyokra lenne jó hatással.

A tervbe vett vasutvonal minden előnye mellett azonban szükségesebbnek, előbbrevalónak tartanánk, ha a villamosvasut vonalainak szaporításánál jobban érvényesülne Nagyvárad város igazi érdeke; ha az új vonalak építése előtt jobban fontolóra vennék, hogy a közönségnek hol, mely utvonalon volna nagyobb szüksége a villamos vasutra s ne úgy járnának el, mint pl. a bányasori vonalnál, amely tulajdonképpen csak azért volt annyira sürgős, hogy gátat vessen a már engedélyezett fürdővasut kiépítésének.

Várad-Olaszi Nagyvárad legnagyobb városrésze s csupán annyiban élvezi a villamosvasut előnyeit, hogy a főutvonalon végig futnak a villamos kocsik. Amíg Újvároson négy irányban, Váralja-Velencén két irányban bonyolítja le és könnyíti meg a villamos vasut a forgalmat, addig Várad-Olaszinak a főutvonaltól Kelet és Nyugatra fekvő óriási részén nélkülözni kénytelen a közönség ezt az aránylag még nálunk és olcsó modern forgalmi eszközt.

A terület-használatról szóló szerződés megszabja, hogy mikor köteles a vasutársaság új vonalakat építeni s jogot ad Nagyvárad városának, hogy akaratát érvényesítse az új vonalak irányának megállapításánál. Ez a jog köteleességévé tette

már régen Nagyvárad város tanácsának, miszerint arra is gondoljon, hogy Várad-Olaszinak óriási területén szaporítsák a villamos vasutvonalakat. E tekintetben nemcsak a vasutársaság érdeke lehet az irányadó, hanem a közönség szükséglete kell, hogy döntő legyen. De határozott a meggyőződésünk, hogy a vasutársaság is megtalálná a számítást, ha pl. a Rétre mielőbb kiépítené a villamosvasutat.

Mielőtt a biharpüspöki vasutvonal sorsa végleg eldőlné, a városnak kötelessége biztosítékot szerezni arra nézve, hogy ez a vasutvonal nem fogja tangálni a város belterületén építendő vonalakat s ezen vonal nem lesz beszámítva a városi vonalak kilométer számításába.

Az előmunkálat megadásáról szóló miniszteri leirat még figyelmébe ajánlja a vasutársaságnak Nagyvárad azon korábbi felterjesztését, amelyben a város kijelenti, miszerint nem véleményezi a biharpüspöki villamos vasut olyatén engedélyezését, hogy a jelenlegi országuton futva, két helyen is keresztezze a máv. vonalait, hanem a vasuti felüljárón át a bihari utból kiágazólag vezetessék be a villamosvasut a Biharpüspökön átvonuló állami utba.

Hogy a kérdés csak így oldható meg, azt a villamosvasut társaság is jól tudja, de erről hallgat, bizonyára úgy számít-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egy hős.

— Történet az orosz társadalom életéből. —

A párisi orosz gyarmat néhány legelőkelőbb tagja nemrég egy ebéden vett részt, a melyet Jurievszka hercegnő, néhai II. Sándor cár morganatikus neje, a ki pár napig a Willa Lumière-ben tartózkodott, bizalmas barátainak adott.

A deszertnél Trubeczko hercegnőnek, a párisiak kedvencének egy unokanővére azt kérdezte a háziasszonytól, hogy mi okból vonakodik évek óta Petrovics Volodsko gróft fogadni, aki pedig oly jó modoru, szép, szellemes és kedves gavallér — tette hozzá a bájos fiatal hölgy.

— Igaz, hogy Volodsko mindezekkel a tulajdonságokkal ékeskedik — válaszolt Jurievszka hercegnő — de származásánál fogva lehetetlen, igazán lehetetlen . . . őt fogadnom.

— Tudom, — ismerte be pirulva Olga

comtesse, — Petrovics származásának különös története van. El is akarta nekem mondani, ha előbb megígértem volna, hogy nőül megyek hozzá.

— Csak valahogy meg ne tegye, — szóló nevetve a hercegnő — mert később megbánhatná. Azonban, — folytatta elkomolyodva, — igazságtalanság tőlem a szegény Petrovicsot kigunyolni. Nem követtek el semmi becstelenséget sem ősei. Különben hát nem látom be, hogy miért ne áruljam el származásának titkát. Hiszen Moszkvában ugyis tudja mindenki.

Es a szellemes, még mindig szép asszony a következőket beszéte el vendégeinek, akik feszült figyelemmel hallgatták:

»Minthogy 70 évvel ezelőtt I. Miklós cár egy csunya esős napon a moszkvai Kreml egyik ablakán unatkozva nézett ki az utcára. Néhány muzsik az utcai szemét eltakarításával volt elfoglalva. Az uralkodónak kedve támadt az utca-seprőket felhívni. Meglepetéstől és ijedségtől megmerevülve lépett a négy szegény ember azon szennyesen a cár elé. Legnagyobb csodálkozásukra a cár barátságos volt és e szavakkal fordult hozzájuk:

— Kedves fiam, még sohasem unatkoz-

tam annyira, mint most. Azt gondoltam, hogy ti talán tudnátok valamivel szórakoztatni.

Ezzel zsebébe nyult, melyből egy csomó aranyat és bankjegyet húzott ki. Az asztalra dobta és aztán így folytatta beszédét:

— Itt van legalább 5000 rubel. Azé lesz, aki közületek képes lesz teljes egy óráig, mint egy szobor, mozdulatlanul előttem állni. Hatot olvasok és aztán nem szabad többé mozdulnotok.

A szegény muzsikok elhalványodtak, majd elpirultak azon való erőlködésükben, hogy mozdulatlanul álljanak a fehér cár előtt. Negyed óra múlva az egyik ájultan rogyott össze. Nemsokára a másik mélyen sóhajtozott, a harmadik térdre rogyott és sirva esdekelt kegyelemért. A császár a három nyul szívűt kivitette a teremből.

Csak Volodsko Adám maradt a szobában. Arca vérvörös lett, de egy izma sem mozdult. Végre a cár megunt a tréfát és így szólt:

— Hallod-e, Adám Adamovics! Nem akarlak törbe csalni. Ne moccanj, de mesélj nekem valamit, hogy az idő gyorsabban teljék. Még tíz percünk van, hogy az óra leteljék.

KIRÁLY

ÜDÍTŐ és BORVIZ

mindenütt kapható

1/2 liter 5 krajcár, 1 liter 10 krajcár.

898 B

ván, hogy a bihari ut és az államut között levő új utvonalat építtesse ki Nagyvárad városa.

Ebbe azonban nem mehet bele a város. Mintegy 4—5 száz méter hosszú utvonallal van szó, amelynek kiépítése első sorban is nem Nagyvárad, hanem Bihar-püspöki községnek és a villamos vasútnak, sőt az ezen utvonallal utalt többi községnek érdeke, bár Nagyvárad területén futna az új út végig. Méltányossági szempontból azonban Nagyvárad városa is hozzájárulhatna a költségekhez, amelynek nagyobb része a villamos vasutat illeti.

A kérdés ilyen megoldása elől Nagyvárad városa sem zárkózna el bizonynyára.

Ha mindezek a szempontok érvényesülnek, akkor óhajtjuk a biharpüspöki villamos vonal mielőbbi kiépítését.

—id.—

Széchenyi püspök Vaskóh vidékén.

Kellemes kirándulást tett tegnap megyés püspökünk gróf Széchenyi Miklós. A kirándulás ezúttal Vaskóh vidékére történt, ahol a püspökségnek festői szépségű helyeken terülnek el birtokai. A főpásztor automobilon indult el Nagyváradról és a helyek fekvése szerint tekintette meg a csodaszépségű vaskóhi uradalmat. Előbb a lunkai erdőgondnokságot nézte meg, majd a vaskóhira és kristyóira került a sor.

A megyés püspök mindenütt a legnagyobb megelégedését nyilvánította a tapasztaltak felett az erdőségek kezeléséért elismerését nyilvánította a tiszteknek. Ez a kirándulás azonban korántsem volt valami rideg hivatalos

Volodsko egy darabig gondolkodott, aztán egy izgalmas eseményt kezdett elbeszélni. Elmesélte, hogy hó borította erdőben egy vándort éhes farkasok támadták meg.

A cár éppen érdeklődni kezdett a történet iránt, amidőn a muzsik villámló szemekkel beszélt el, hogy a megtámadott ember küzdött az iszonyú fenevadakkal. Beszédét jellemző mozdulatokkal kísérte. A beszéd hevében elfelejtette, hogy ki előtt áll. Szilajul hadoná ott és ide oda ugrált, mintha megháborodott volna.

Az összes oroszok ura az oldalait tartotta a nevetéstől és amidőn Volodsko ismét magához tért és elhallgatott, a cár megengedte neki, hogy a pénzzel teletömhesse zsebeit. Aztán kegyes szavakkal bocsátotta el a tulboldog embert.

Az utcaseprő okos és takarékos ember volt. Pénzét gazdagon kamatoztatta. Gazdag ember lett belőle. Fia belépett a hadseregbe és a pleznai csata után grófi címet nyert.

Alighogy Jurievszka hercegnő az elbeszélését befejezte, fölállott Oga comtesse és kinyilatkoztatta, hogy most már mi sem tarthatja vissza attól, hogy Petrovicshoz nőül menjen. «A hősiesség nagyon különféle; az én szememben pedig Volodsko Adám hősi»

vizsgálat, sőt igen kedélyes és barátságos formák között történt. Bejárta a főpásztor Rázbánya környékét is, megtekintette a Nagykirvát sőt fellovagolt kíséretével a Varatyikhoz is. Itt megtekintette a vadas kertet, a hol a szarvas állományban gyönyörködött.

Különösen tetszett a híres szépségű Varatyik, ahol horgászott is megyés püspökünk, még pedig szép eredménnyel, amennyiben hat pisztrángot fogott. Itt volt az ebéd is 1400 méter magasban, a vadőr lakban.

A megyés püspök az egész kirándulás tartama alatt igen jókedvű volt. A közönség mindenütt a legnagyobb ragaszkodással és szeretettel nyilváníttával fogadta főpásztorát.

A vaskóhi uradalmak megtekintése után fél 3 órakor utnak indult automobilon Tenke felé. Utközben egy kis baleset érte a gépet, amennyiben a vitzartály szerkezete elromlott és a víz kifolyt. Nagyobb baj azonban nem történt. A baleset Petrelény közelében történt és a közeli ipartelepről nyomban gépész jött ki és az elromlott szerkezetet kijavították. Ezután zavartalanul folytatta útját püspökünk, aki egy kedves nap emlékével hagyta el vaskóhi uradalmát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 29.

Ber. evicz Albert elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Jegyzők: Szász Károly, Szojka Kálmán, Beszkid Antal.

A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Elnök bemutatja Komárommegye feliratát a gyermekvédelmi törvény módosítása és Makkó város közönségének öt népgyűlés úján beadott feliratát »A Nap« című lap kolportage jogának megvonása és a pályaudvarokon való árusításának betiltása tárgyában. Javasolja, hogy a feliratok a kérvényi bizottsághoz utasítsanak.

Lovászy Márton ellenindítványt terjeszt elő. Indítványozza, hogy az első felirat a közigazgatási, a második az igazságügyi bizottságoknak adassék ki.

Elnök jelenti, hogy a két ellenindítvány kérdésében husznál több képviselő névszerinti szavazást és ugyancsak husznál több képviselő annak a következő ülésre való halasztását kéri.

A Ház ebben az értelemben határoz.

Következtek napirendszerint a múlt ülésről mára halasztott névszerinti szavazások és pedig a napirend 2. pontja értelmében:

Kisküküllő vármegye közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés és Lovászy Mártonnak ezzel szemben beadott ellenindítványa felett.

A házszabályok értelmében az elnök előbb 5 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után.

Elnök az eredményt a következőkben hirdeti ki: Igennel szavazott 102 képviselő, nemmel 14. A Ház tehát 88 szótöbbséggel az elnöki előterjesztést emelte határozattá.

A napirend 3. pontja: A névszerinti szavazás Komáromvármegye közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés és Lovászy Mártonnak ezzel szemben beadott ellenindítványa felett.

A Ház ebben az esetben is az elnöki előterjesztést fogadta el 101 szavazattal 12 ellenében.

Nyitra vármegye közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztést szintén határozattá emelte a Ház, elvetvén Lovászy Márton ellenindítványát. A szavazás eredménye: Igennel szavazott 106 képviselő, nemmel 2.

Nagyvárad város közönségének feliratára vonatkozó elnöki előterjesztés ugyancsak határozattá emeltetett, mellőzve a Ház Lovászy Márton ellenindítványát.

A Ház további ülésének idejét a névszerinti szavazással töltötték ki.

Az ülés vége 2 órakor.

Lányi (Lancendorfer) Antal sikere

Átröpülte a Balatont.

Nagyvárad bátor, fiatal aviatikusának, Lányi (Lancendorfer) Antalnak szép sikeréről kapunk tudósítást: átröpülte a Balatont.

Lányi hadnagy Nagyváradon kezdte aviatikus pályáját. A Bóné-kut melletti katonai gyakorlóterén próbálkozott tavaly s már néhány méteres repülésig felvitte. A tavasz óta a rákosi mezőn folytatta repülőpróbaikat s most egy bátor ténnyel beírta nevét a komolyan számbaveendő aviatikusok közé.

Székely után most Lányi Antal mutatta meg, hogy tud röpdülni, ha van megfelelő gépe. Sőt Lányi Antal tovább ment s hétfőn este bebizonyította, hogy akkor is tud, de főleg mer repülni, ha nincs is megfelelő gépe.

Lányi Antal néhány nappal ezelőtt bejelentette a Magyar Aero Clubnak, hogy át akarja repülni a Balatont. A klub az ő saját külön felfogásához híven beállott az ügy kérekkötőjének s kijelentette, hogy a repülésnél nem vesz részt, mert Lányinak nincs pilóta-igazolványa, s mert gépét rossznak tartja. A magyar aviatika érdekében talán jobb lett volna megfelelő gépről gondoskodni s a pilóta-igazolvány megszerzését lehetővé tenni, de hát ilyesmit az Aero Club nem tesz. Lányi nem ijedt meg a klub tiltakozásától s lement a Balaton mellé Badacsonyra a honnan hétfőn este kevéssel 7 óra előtt felrepült s nyugodt, biztos repüléssel 6 perc alatt átröpülte a Balatont s Fonyódon simán leszállt.

Lányi Antal eme repülése nem valami nagy aviatikai esemény, mert hisz aránylag igen kis utat repült be, de óriási, ha meggondoljuk, milyen rossz gépen indult utnak. A budapesti repülőverseny előtt Budapestre jött gróf Montigny s magával hozott két Blériot-gépet. Ezek a gépek aztán csak gurultak és összetörték s ma már olyan állapotban vannak, hogy az Aero Club a rajtuk való repülést Istenkisértésnek minősítette. Lányi Antal rettenthetetlen bátorságának és óriási önbizalmának adta bizonyosságát, mikor ezzel a géppel elindult. Kísérlete fényesen sikerült s ma már Székely Mihály mellé odajegyezhetjük az ő nevét is, mint olyanét, aki hatalmas lépéssel vitte előbbre a magyar aviatika ügyét. Reméljük hogy most kap egy jó gépet s talán pilóta-igazolványt is s a jövőben már engedélyvel végzi repüléseit.

Urak, Hölgyek, Gyermekek részére legkényelmesebb viselet a Moskoviits **anatómiai czipő.**

Elárusítás: Gyári fióküzletben Kosuth Lajos-utca 5. szám.
TELEFONSZAM: 834.

és a Fő-u. fiókban ideiglenesen szeptember 5-ig Rákóczi-út 5. sz. alatt Weiszlovits-házban, Huzella M. üzletével szemben.
TELEFONSZAM: 687. ■ TELEFONSZAM: 687.

Vizbefult lelkész.

A Fekete Körözs áldozata.

A belényesi járáshoz tartozó *Belényessonkolyos* községet megrázó szerencsétlenség tartja izgalomban.

A község kiváló református lelkésze: *Tóth János* véletlen szerencsétlenségnek esett áldozatul.

Pár nap óta egyik jóbarátja és egykori iskolatársa időzött vendégségben nála. Kedélyesen töltötték az időt s tegnap délután mivel igen melegük volt, lementek a Fekete-Körözsbe fürdeni.

Egy darabig a vízben is beszélgettek arról, hogy a folyó felsőbb vidékén nagyobb esőzés volt s azért áradt meg némileg a Fekete-Körözs vize.

Tóth János lelkész egyszerre elmerült a víz alá. Barátja előbb várt pár percig, hogy újra felbukkan, de midőn látta a borzasztó szerencsétlenséget, segélyért kiáltott.

A lelkész holttestét csak hosszabb keresés után találták meg, természetesen már nem volt benne élet. Megpróbálták élesztetni, de sikertelenül.

A váratlan, megrendítő véget ért lelkész halálát a község összes lakossága gyászolja s általános a részvét az özvegy és az árván maradt gyermekek iránt.

Tóth János néhány évvel ezelőtt került *Belényessonkolyosra* s képzett, derék lelkipásztor volt híveinek.

Itt a kolera Magyarországon.

Ujpesten hivatalosan konstatálták a kolerát.

— Budapest veszélyben. —

Amitől az egész nyáron rettegtek az ország, de amit eddig sikerült elkerülni, az most bekövetkezett: Magyarországon ismét föllépett a kolera s ami még aggasztóbb: az ázsiai sárga rém éppen az ország szívében a főváros közelébe ütötte fel borzalmas halálfejét s talán már Budapesten is ott van a rémitő veszedelem.

Egy piszokkal telt ujpesti gyárban történt az első megbetegedés s az első halott egy Biharmegyéből odakerült oláh munkás. Valami *Leiner* nevű gazdag emberé a gyár, az üzleti legridegebb szempontok szerint berendezett gyárban természetesen fődolog a nagy forgalom és minél csekélyebb köztisztaság. Rothadó bőrök és enyvel telt zsákok közt mit szerezhetne mást a szegény munkás, mint betegséget? No de ha így vannak elkvártélyozva a munkások, akkor van a kizárólagos gseft-szellemen fölépült gyárból fényes rebach.

Es most egy ország lesi remegve, aggodva, a gazdag ujpesti enyvyáros ha-

láltanyáról mikor és hova indul el borzalmas útjára a kolera?

Még mindig az a tény, hogy csak szórványos esettel állunk szemben. Föltétlenül korai volna tehát az ijedelem. A hatóságok szigorú intézkedései s a fertőtlenítés mai fejlettsége mellett semmi aggodalomra sincs ok abban a tekintetben, hogy talán tovább fog terjedni a járvány. Az óvatosság azonban soha sem árt s ne feledjük, hogy minden járvány legnagyobb ellensége a tisztaság.

* Ázsiai kolera.

A bakteriológiai vizsgálatot az ujpesti mindhárom esetre vonatkozólag befejezték. Dr *Ugró Gyula*, Ujpest polgármestere Pestmegye alispánjától az alábbi táviratot kapta:

»Toso Gábor esetére vonatkozólag a bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy nem koleraeset torog fenn. Szabó már meggyógyult. Alispán.«

Ellenben a meghalt *Florea Flore* esetére vonatkozólag a bakteriológiai vizsgálat az ázsiai kolerát állapította meg.

Tehát kétségtelen, hogy itt a kolera.

Még két eset.

A *Thököly-ut* 35. számú házban egy ember meghalt, aki a *Leiner-féle* gyárból szökött meg. Noha a gyár összes munkásai internálva vannak ott, mégis sikerült az illetőnek kimenekülnie s a nevezett házban lakó egyik ismerőséhez száll. Ott hirtelen összeesett s rövid kínlódás után meghalt. Minden valószínűség szerint ez az ember is ázsiai kolerában halt meg.

A rendőrség most még szigorubb őrizet alá vette az ujpesti gyárat s az üzemet még a mai napon hivatalosan is be fogja szüntetni. Mert kétségtelen, hogy ez a gyár a kolerának tészke.

Koleragyanus beteg Budapesten.

Tegnap hajnali négy órakor a gróf *Haller-utcai* országos vásártéren koleragyanus tünetek között rosszul lett és összeesett *Pásztor János* 32 éves napszámos. A közeli rendőrszem telefonált a rendőrségre, ahonnan rögtön kiküldték a fertőtlenítő intézet egy kocsiját, a melyen a *Szent László* kórházba vitték. *Pásztor János* a *Ney Samu* és *Fia* faárucég alkalmazottja és öre.

Erdekes, hogy bár a rendőrség már hajnalban értesült erről az esetről és ki is rendelte a fertőtlenítő kocsit, a fertőtlenítés végrehajtására délelőtt tíz órakor még mindig nem kaptak parancsot az alkalmazottak.

Hivatalos jelentés a koleráról.

A félhivatalos Budapesti Tudósító tegnap délben a következő jelentést adta ki:

A belügyminiszterium hivatalosan közli, hogy a bakteriológiai intézettől ma délelőtt beérkezett jelentések szerint az Ujpesten előfordult három gyanus eset, azaz *Florea Flore*, *Tose*

Gábor és *Szabó Gábor* munkások megbetegedése ázsiai kolerának bizonyult. *Frank Ödön* dr egészségügyi felügyelő az esetekről ma délelőtt azonnal részletes jelentést tett *Khuen-Héderváry* miniszterelnöknek. A rendőrség széleskörű óvintézkedéseket tett az ujpesti *Leiner-féle* enyvyár körül. A gyárat nagyszámu rendőrséggel védték körül. A gyárból senkit ki nem bocsátanak, se a gyárba nem mehet be senki. Ót napon át a megfigyelés alatt állókat a gyár falain belül fogják élelmezni. Az ujpesti rendőrlégénységet is lényegesen megerősítik.

A Kossuth párt válsága. Nagy a ka-
varodás a Kossuth-pártban. A Kossuth-pártban sokan még ma sem tudják elfelejteni azokat a sérelmeket, amelyeket a Justh-párt részéről szenvedtek. Különösen a Kossuth-párt agrár érzelmű tagjai nem is tartózkodnak attól, hogy Justhékön, ahol csak lehet, üssenek egyet. Ilyen körülmények között politikai körökben természetesen nagy érdeklődéssel néznek a Kossuth-párt csőtörtőki értekezlete elé, mert tudják, hogy a Kossuth-párt agrárius tagjai »tisztáznik« akarják a helyzetet, míg a harci-párt indítványt akar tenni, hogy azok, akik a kormányval pakliznak, lépjenek ki a pártból.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban
REICHARD áruháza
czégnél, Fő-utca szerezhető be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.
TORNA CZIPŐK. 115

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** *Waldmann Béla* szemorvos Drezdából hazaérkezett és rendeléseit a mai napon megkezdte.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr *Csatáry László*, nagyváradi királyi törvényszéki joggyakornokot, a gyulai törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

* **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter dr *Tóth Imre*, belényesi kir. járásbíró-sági jegyzőt a nagyváradi kir. törvényszékhez helyezte át.

* **Indus herceg Budapesten.** Budapestnek érdekes exotikus vendégei jöttek tegnap reggel. Egy durgazdag indiai herceg, *Hammsidall Khán* jött a rezidenciájából, *Bahadu* indiai városból, Konstantinápolyon át Budapestre. Tizenhárman vannak vele, a feleségei, gyermekei, szolgánép és egy ángliusz, a titkáruk. Reggel hat óra 25 perckor érkeztek meg a nyugati pályaudvaron. A khán erőteljes, tipikusan indiai arcu, harmincöt-harmincnyolc év

— Első! —

Nagyváradi Selejtes Cipóáruházban
mindennemű gyermek-, női- és férficipők igen olcsó árban
vásárolhatók!

Belvárosi Takarékpénztár épületében.

Barcs-palota Széchényi-tér 2. szám.

kőrüli férfi; a hozzátartozóin meglátszik, hogy a messi Kelet szülőitei. Ahogy a hosszú kocsi-sor a Váci-köruton a Belváros felé vonul, a járókelők megfordulnak. Hammsidall Khánék elfoglalják a számukra készenlétben tartott hét szobát a Bristolban.

* **Előmnkálati engedély a biharpüspöki villamos vasutra.** A kereskedelmi miniszter a Nagyvárad Városi Vasut társaságnak a Nagyvárad vasut állomástól villamos vasutvonalra az előmnkálati engedélyt egy évre megadta. Közli még a miniszter a vasut-társasággal, hogy Nagyvárad városa egy évvel ezelőtt már feliratban kijelentette, miszerint nem véleményezi a vasutvonal olyan kiépítését, hogy az a jelenlegi országuton, a budapesti és szegedi vasutvonalak keresztezésével építessék, hanem a Kert várossal szemben levő vasuti felüljárón át a bihariutra s onnét egy összekötő új ut építésével jusson be a biharpüspöki átvonuló állami utba. Kijelenti továbbá a miniszter, hogy az előmnkálati engedély még nem ad jogot az építésre, sem előjogot nem biztosít.

* **Nincs orvos.** Dr. Friedmann József nagymádfalvi körorvos lemondása folytán megüresedett körorvosi állásra a főszolgabíró pályázatot hirdetett. A pályázat hirdetés azonban egyáltalán nem járt eredménnyel. A szalárdi főszolgabíró tegnap tett erről az ügyről jelentést az alispánnak. Tekintettel pedig arra, hogy a körorvosi állás nem maradhat betöltetlenül, javasolja a főszolgabíró, hogy ideiglenesen a szentjohbi körorvost bizzák meg a helyettesítéssel.

* **Adóügyi jegyzői állás Biharpüspökiben.** Biharpüspöki község képviselőtestülete elhatározta, hogy egy adóügyi jegyzői állást szervez 1600 korona fizetéssel. A község eme határozatát tegnap jóváhagyta a miniszter.

* **A vízvezetési személyzet igazolványa.** Többször előfordult, hogy egyes emberek megjelentek a magánházakban s vízvezetési alkalmazottaknak adván ki magukat, rézcsapokat lecsavarták és elvitték, azzal, hogy javítani kell azokat, sőt még pénzt is követeltek és vettek is fel s ez által a háztulajdonosokat megkárosították. Az új vízvezetési szabályrendelet ezen visszaélések meggátolása céljából előírja, hogy a városi vízvezetési telep alkalmazottai tanácsai igazolványt tartoznak felmutatni, ha a magánházaknál megjelennek. A mérnöki hivatal előterjesztést tett most a városi tanácshoz, hogy a vízvezetési alkalmazottak részére az igazolványokat állítsák ki.

* **Védekezés a kolera ellen.** Dr. Blum Ödön orsz. közegészségi felügyelő, orsz. kolera-biztos legutóbb, mikor Nagyváradon járt hivatalos vizsgálaton, igen sok észrevételt tett az itteni köztisztasági állapotokra. A rendőrkapitányi hivatal jelentést tett Nagyvárad város tanácsának, hogy mindazon intézkedéseket tegyék, amelyek a rendőrség hatáskörébe tartoznak, de vannak olyan dolgok, amelyeknek teljesítése a város feladata s amelyek gyors keresztülvitelét az orsz. kolera-biztos elrendelte. Ilyenek a szénapiacra levő rengeteg trágya elhordása s a terület fertőtlenítése, az utcai folyókáknak, különösen V. Újváros periferikus részén és a Külvároson sürgős kikövezése, mert most ezekben a víz áll és megpohad; a város összes mellékutcáinak locsoltatása és seprése. Ezeknek mielőbbi teljesítésére utasítsa a tanács a városi mérnöki hivatalt.

* **Találtak egy vizsla kutyát és egy fekete ridikült pénzzel.** Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrség 7. sz. szobájában.

* **A népszámláló lapok kiigazítása.** Az orsz. statisztikai hivatal mintegy 8000 drb népszámlálási lapot küldött vissza kiigazítás végett, mert az adatok ezekben hiányosak. A lapok kiigazítását a számláló biztosok kötelesek teljesíteni, miért is a polgármesteri hivatal a következő felhívást adta ki: Ezuton kérem fel mindazon számláló-biztos urakat, akik részére kiküldött meghívót a posta kézbesítői nem tudta, hogy a m. kir. központi statisztikai hivatal által pótlás végett visszaküldött számláló lapjaiknak ezen célból leendő átvétele végett hivatalomnál (Városháza, I. em. 2.) haladéknélkül megjelenni sziveskedjék. Nagyvárad, 1911. augusztus hó 29. *Bordé* Ferenc, polgármester, helyettes.

* **Módosítják az árvapénzek kezelését.** A vármegyei árvapénzek kezelésére vonatkozólag még mindig az évtizedekkel ezelőtt készített szabályrendelet intézkedik. Ez a szabályrendelet ma már idejét multá és a mai viszonyok megkívánják, hogy azt a mai körülményeknek megfelelően alakítsák át. Az árvaszéki elnök erre vonatkozólag tegnap terjedelmes javaslatot tett a törvényhatósághoz. A régi javaslat szerint az árvapénzekből csak 20,000 koronát szabad egy-egy kölcsönkérőnek kiadni. Ez által a leginkább kölcsönre szoruló kisgazdák nem élvezhetik az árvapénzek előnyeit. Viszont ez által az árvavagyon is veszít, mert a gyámpénztári pénzek után a takarékpénztárak csak 4 és fél százalékot fizetnek, míg a kölcsönvevők 5 százalékot. Ezt a sőt föltétlenül módosítandónak tartja az elnök. A kölcsön visszalizetésének idejét 10—30 év között javasolja megállapítani a tervezet. Végül egy igen érdekes része is van a javaslatnak. Ebben a részében ugyanis az árvaszéki elnök azt kívánja keresztülvinni, hogy tekintettel arra, hogy a gyámpénztári tartalékalap jelenleg 393489 koronát tesz ki, a jövőben a tartalékalap javára ne vonjanak le a kiskorúak pénzének kamataiból 10 százalékot, hanem csak 5 százalékot. Ez különösen 20 éven keresztül kezelt pénzeknél tesz ki nagy diferenciát a gyámpénztári tömeg tulajdonosának javára. A javaslat a szeptemberi közgyűlés foglalkozni.

* **Tanítónőválasztás Berettyóújfaluban.** A berettyóújfalui ujonnan szervezett római katolikus tanítónői állásra szombaton ejtette meg a választást az ottani iskolaszéki. A pályázók közül *Hannig* Vilma okleveles tanítónőt választották meg.

* **A kerületi munkáspénztár tagjai.** Komoly akta harc folyik jelenleg az alispáni hivatal és a kerületi munkásbiztosító pénztár között. A kerületi munkáspénztár ugyanis egy napon minden előzetes meghallgatása nélkül a székelyhídi tanítókat felvette a tagok közé és a tagsági díjakról kiállított számlát kiküldte nekik, hogy fizessék ki. Mivel pedig a tanítók, kiknek ellátásáról egy évig gondoskodik az iskolafentartó hatóság, nem kötelesek tagjai lenni a pénztárnak, megtagadták a pénz befizetését. Erre a pénztár a főszolgabíróhoz fordult, hogy hajtsa be a pénzt. A főszolgabíró megtagadta a behajtás foganatosítását. A pénztár az alispánhoz fordult és most az alispáni hivattal történnék az iratváltások, hogy vajjon jogos-e a pénztár ilyen eljárása, vagy sem.

* **Megtámadott pékmester.** Tegnap este 8 óra körül *Steinberger* József és *Nagy Béla* péksegédek megáradták és megverték *Altenburg* Dávid pékmestert azért, mert egy helybéli bojkott alatt álló pékiprosnak műhelyébe ment dolgozni. A tetteseket a rendőrség letartóztatta s ellenük a bűnvádi eljárást folyamatba tette.

* **A főzőiskola választmányának kérelme.** *Eieméry* Ferenc városi tanácsnok, mint a jótékony közintézmények kezelője s a Bottó-fele főzőiskola választmányának elnöke előterjesztést tett a városi tanácshoz, hogy a Bottó-főzőiskola nem képes a részére kiutalt 4000 koronából az élelmezést teljesíteni. Havi 333 koronából 7 egyént reggelivel, 19 et ebéddel és 13-at vacsorával nem láthat el, miért valamely más jövedelemtől is kell gondoskodni. Ezért kéri, hogy a Csesztivó intézet szegényeinek élelmezését is bizzák a főzőiskolára s azért járó díjat is adják az iskola fenntartására.

* **Nagyvárad az E. M. K. E. jubileumán.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága folyó évi augusztus hó 10 én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy az E. M. K. E. negyedszázados fenállása alkalmából folyó évi szeptember hó 8 án Kolozsvárot tartandó örműnnepen és orsz. közművelődési congressuson küldöttségileg részt fog venni, egyszersmint megbizta a város polgármesterét a küldöttség vezetésével. Ez alapon felkérem a tek. törvényhatósági bizottság azon igen tisztelt tagjait, akik ezen küldöttségben részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat hivatalomnál (Városháza I. emelet 3.) legkésőbb folyó évi szeptember hó 3-ig bejelenteni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1911. augusztus hó 29. *Bordé* Ferenc polgármester h.

* **Polgári iskola Derecskén.** Derecske község képviselőtestülete elhatározta, hogy községi polgári fiu és leányiskolát létesít. A képviselőtestület azt is kimondta, hogy a tanerőket is hajlandó fizetni, ha azt az iskola-alap megengedi. Ha azonban az iskola-alap jövedelme nem fedezné a tanerők fizetését, úgy a kormánytól kérnek erre segélyt.

* **Elütötte a villamos.** Ma délelőtt 10 óra körül, a 16. sz. villamos-kocsi elütötte *Kosztá* Lázárné, Francia-sor 20. sz. alatti lakost, ki a vágányon haladva, nem vette észre a kocsi közeledtét. A kocsi a hátán levő batyuját ütötte meg. Az ütés következtében *Kosztá* Lázárné a járdára esett, s könnyebb természetű sérülést szenvedett fején, orrán és kezén. Sebei 20 napon belül gyógyulnak. Rendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* **Gyanus fülbevaló.** *Aggod* Sándor nagypiatéri őrszem észrevette, hogy *Rusz* Simon felsőkéri lakos egy pár arany függőt árusított. A függők holszerzéséről a rendőr kérdőre vonta, mire *Rusz* Simon előadta, hogy a függőt találta. A rendőrség *Rusz* Simon ellen a bűnvádi eljárást folyamatba tette. Függed igazolt tulajdonosa jelentkezhet a rendőrség büntügyi osztályánál.

* **A belényesujlakaiak panasza.** Belényesujlakra ismét terjedelmes és sok aláírással ellátott kérvény érkezett tegnap *Miskolc* Ferenc dr. főispánhoz. A kérvényezőik amiatt panaszkodnak, hogy a belényes-vaskóhi vasut építése alkalmával a vasut építői a községi legelőből egy tekintélyes részt kavics és mészkőbányának használtak fel. Akkor sok küzdelem után a lakosság eltúrta a bányászatot. A vasut azonban még ma is használja a legelőt és a bányák most is üzemben vannak. A belényesujlakai arra kéri a főispánt, hogy tiltsa meg a vasutnak a legelő használatát, mert idővel teljesen tönkreteszik az amugy is silány legelőt.

* **A sarkadi óvoda második óvónői állása.** Sarkad község képviselőtestülete elhatározta, hogy az óvodában egy második óvónői állást is szervez, melynek javadalmazására a vallás és közoktatásügyi minisztert kéri fel. A miniszter a község határozatát tudomásul vette és egyidejűleg az új állásra *Kalandra* Irmát nevezte ki. Az óvoda támogatására évi 400 koronát adományozott a miniszter.

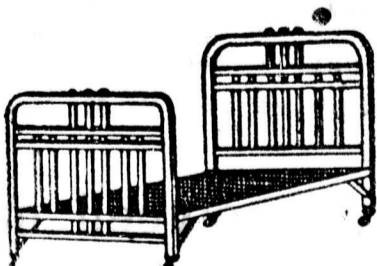
* **Korcsma és az iskola.** A köröskis-jenői lelkész *Teóka Fülöp* tegnap panaszt intézett a főispánhoz. A panaszban elmondja a lelkész, hogy a görög keleti iskola közvetlen a *Steiner* Ferenc korcsmája mögött van. Steinernek ezt az italmérségi engedélyt a beadvány szerint Farkasházi Zsigmond eszközölte ki, mert Steiner jó kortese volt. A korcsmaiban napirenden van a verekedés. Legutóbb megtörtént az, hogy a korcsmai duhajkodók az iskola ablakait bevették úgy, hogy a községi bíró kénytelen volt őriztetni az iskolát. A lelkész arra kéri a főispánt, hogy vonassa be az italmérségi engedélyt Steinerrel. Az italmérés elvonását, vagy más helyre való elhelyezését a központi járás főszolgabírója is véleményezi.

* **Egy apa rémtette.** Irózatosan kegyetlen büntetést tartja izgalomban *Szigetújfalva* község lakosait. Egy minden emberi érzésből kivetkőzött apa, kit még a nekidühödött vadállathoz sem lehet hasonlítani, két gyermekét minden ok nélkül egy fejszével összekaszabolta. Ugy történt a dolog, hogy *Havélna* András földműves valami csekély pajkosság miatt megverte mindkét kis gyermekét, akinek az édesanyjuk védelmére kelt. Az apa emiatt a kezében levő fejszével, egy szempillantás alatt szétdarabolta a két gyermeket felesége és a szomszédok szemelátára, akik nem tudták megakadályozni a váratlan és hirtelen rémtettet. A bestiális apát a csendőrök azonnal letartóztatták.

* **Lőkötők Békésmegyében.** Mezőberényi csendőrség táviratozza, hogy *Kaiser* Bertalan, ottani lakos, nyitott istállójából tegnap este 8 óra körül ismeretlen tettesek 5 éves világos pej, homlokán kis csillaggal, kanca lovat 500 korona értékben, egy ugyanily korusötét pej csillagos homlokú herélt lovat szintén 500 korona értékben elloptak. Mindkét lónak balcombján nyomtató t. m. b. jelzés látható. Rendőrség a lótolvajt keresi.

* **Fejbe verték a cséplőgépet.** *Vincem* Lajos és *Kosztin* János éradanyi napszámosok 24-én elmentek *Erdei* László cséplő géptulajdonos ugyanottani lakoshoz azzal a kéréssel, hogy a cséplőgépet vontassa fel más helyre a cséplés folytatása végett. A géptulajdonos és a két napszámos között emiatt szóváltás keletkezett, miközben *Erdei* Lászlónak Miklós nevű fia Vince napszámost torkon ragadta, apja pedig egy kalapácsot Vincét fejbeverte. Vince Lajost, ki az ütés következtében koponyacontörést szenvedett, súlyos sebeivel a biharmegyei kórházba szállították. Állapota életveszélyes. Rendőrség az esetről értesítette a kir. ügyészséget.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Szakrényágy 3 matraccal 20 korona

Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolfvaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzé be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren ké-ön bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer**-féle fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. löporáruda. Telefon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

x **Antiquar** (ódon) tankönyveket és mindenféle könyvet veszek és eladok. Könyvszerényt keresek **Benkő Arthur** antiquar könyvkereskedő **Rákóczi-ut 10**

FLEGMAN
grenadinjai
a legszebbek és legjobbak.

x **Zongora**, **THÉK**-féle, igen jó állapotban, ugyanott csinos gázcillárok eladók. Értekezhetni a kiadóhivatalban levő címnél d. e. 8—12 ig. d. u. 3—6 ig.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át
míg az építkezés tart Nagy-
várad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits
házba, az Orsolya zárda templomával
szemben.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimmel és az elegáns ruhákat szerető uri közönséggel, hogy **a tavaszi és nyári szöveteim**

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol uri szabó cég

Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Telefon 11-41. Telefon 11-41.

x **Csillár és fémáru gyártási telep:**
Nagyvárad **Iroda s raktár**
Szt János-u. 1. **Bémer-tér 3.**
Telefon 556. Készíték a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizá-

lása; villamos motor, világítási és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF**. 33

x **KOSSUTH-UTCA 2. számú ház emeletén három szobás utcái lakás mellékeltségeivel együtt november 1-re kiadó. Értekezhetni: a Polgári Takarékpénztárnál.**

Igazságszolgáltatás.

Garázda fatolvajok.

— *Megverték az erdőrt.* —

A kir. törvényszék büntetőtanácsa előtt ma több mint 15 paraszt ember ült a vádlottak padján.

Mindannyian *Venter* község lakosai, akik a nagyváradai lat. szert. püspökség szomszédos szaldobágyi erdejében többször megdézsmáltak a fát, amíg végre összeütközésbe kerültek az erdőrrrel, így azután szégyenszemre ma oda kerültek a vádlottak padjára.

A püspökség erdejében az utóbbi évek alatt feltűnően sok fa fogyott el. *Buzgó* Flore, az erdőrről hiába fejtette ki a legnagyobb buzgalmat, nem sikerült a tettesek nyomára akadni pedig jól tudta, hogy a falusi viskók kéménye lopott fák tüzetől füstölög.

Végre ez év január havában sikerrel járt az őrködése, tetten ért néhány embert az erdőben, de kötelességteljesítésének nagyon súlyos volt az ára.

Korán reggel az erdőben cirkált, mikor egy eldugott helyen több falusi parasztot talált, akik javában gyűjtögettek a jó hasábfákat. *Buzgó* Flore távozásra szólította őket és egyuttal kijelentette, hogy megteszi ellenük a feljelentést.

Emiatt ezek a garázdaemberek dühöngeni kezdtek, megfenyegették az erdőrt, majd szószót követett s *Gligor* György az egyik fatolvaj botjával úgy fejbe vágta *Buzgó* Florét, hogy az rögtön elterült a földön; a többiek szintén segítettek neki és alaposan kitöltötték bosszujukat az erdőrről, aki rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett.

A csendőrség megindította a nyomozást, minek következtében tegnap tizenötön kerültek a vádlottak padjára.

A tárgyalás során a bíróság nem látta bebizonyítva a vádlottak terhére a falopást s így azok nagyrészt felmentette, ellenben *Gligor* Györgyöt és *Filip* Mihályt, miat a verekedés főrészeseit, súlyos testisértés büntetésben büntetésnek mondta ki és 7—7 havi börtönre, valamint három évi hivatalvesztésre ítélte.

TÁVIRATOK

A Ház szünete.

Budapest aug. 29.

(Saját tudósítónktól.) Szeptember elején a Ház 3 napos szünetet tart. 8-án az Emkének jubileuma, melyen a Ház küldöttségileg fogja képviseltetni magát. Szombaton szünet lesz, vasárnap nem tart ülést a Ház s így 3 napig nem lesz országgyűlés.

Kilépés a Kossuth-pártból.

Győr, augusztus 29.

(Saját tud.) A győri képviselő ma levelet intézett *Kossuth* Ferencnek, amelyben kijelenti, hogy nem helyesli a Justh-

párttal való együttműködést, ezért kilép a pártból. A képviselő a kilépés dacára is megmarad függetlenségi képviselőnek.

Az obstrukció ellen.

Budapest, augusztus 29.

Kövér János a szolnoki függetlenségi párt elnöke ma körlevelet intézett a párt minden tagjához. A levélben kijelenti az elnök, hogy a függetlenségi párt nem azonosítja magát a jelenlegi obstrukcióval. Deesen ma a megyei törvényhatóság 86 szóval elfogadta a verseci átiratot.

NYILTÉR.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával művészikivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitűnő hirt** nevű

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TANÜGY.

Beiratások.

A premontrai főgimnáziumban. A javító és pótló vizsgálatok a nagyváradai prem. főgimnáziumban folyó hó 30-án d. e. 9 órától 1 óráig lesznek. A magántanulók írásbeli vizsgálati 31-én délelőtt 8 órától 1 óráig, szóbeli vizsgálati szept. hó 1-én délelőtt 8 órakor kezdődnek. Folytatólagos beírások s az osztályfőnököknél való jelentkezés szeptember hó 2-án és 4-én délelőtt 8 órától kezdődnek. A szeptemberi érettségi vizsgálatok írásbeli része 5, 6 és 7-ik napjain, a szóbeli része pedig 9-én tartatik meg.

A kereskedelmi iskolában. A felső kereskedelmi iskolába a tanulók folytatólagos fővétele és a fővett tanulók beírása az 1911/12-ik tanévre f. é. szeptember 1., 2. és 4. napjain lesz. A létszám az alsó osztályokban teljesen beült, úgy hogy több tanuló már nem vehető fel. A középső és felső osztályokban még nem telt be a létszám. A javító és pótlóvizsgálatok augusztus hó 31-én d. e. 10 órától kezdődnek, d. u. 3 órától folytatódnak. A felső osztálybeli magánvizsgálatok szóbeli része szeptember 3-án d. e. fog megtartatni. A tanév ünnepies megnyitása szeptember 5-én d. e. 9 órakor lesz a Kereskedelmi Csarnok disztermében. Az érettségi vizsgálatok írásbeli része szeptember hó 4-étől fog kezdődni. További tudnivalókról az intézeti hirdetőtáblára kitétt hirdetés és tájékoztató ad részletes utbaigazítást.

Az Orsolya-zárda iskoláiban. 1911. szept. 1—7-ig beiratás az elemi és polgári iskolákban. 4-én délután 3—6-ig a tanítónőképző I. évfolyamára jelentkeznek zenei hallásának elbírálása és beiratása. 5-én délután 3—6-ig beiratkozás a II. évfolyamra. 6-án délelőtt 9—12-ig a III. évfolyamra és délután 3—6-ig a IV. évfolyamra. Szeptember 4-én délelőtt a tanítónőképzőben a különbözeti és magánvizsgálatok írásbeli része. 5-én délelőtt 9 órakor a javító

pótló, különbözeti és a magánvizsgálatok szóbeli része, valamint a polgári iskolai tanulók magán- és javító vizsgálati. Szeptember 8-án reggel 8 órakor »Veni Sancte« a tanítónőképzőknek 10 órakor a polgári és elemi iskolai tanulóknak.

Az állami elemi iskolában. A nagyváradai széles-utcai és vitéz utcai állami elemi iskolákba az 1911—12. isk. évre a felvételi és javító vizsgálatok augusztus 31-én, a beiratások pedig szeptember hó 1., 2., 3., 4. és 5-én, naponként délelőtt 8—11-ig, délután 3—5-ig óráig tartanak meg. A beiratkozás alkalmával a felsőbb osztályba lépő tanuló köteles magával hozni iskolai értesítő-könyvecskéjét, minden tanuló pedig születési idejét igazoló hiteles anyakönyvi kivonatát, melyet kizárólag csak iskolai beiratási célra díj- és bélyegmentesen kapnak meg az anyakönyvi hivataltól. A tanítás szeptember hó 6-án kezdődik.

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKÉ

Irta SARKADI NAGY SÁNDORNÉ

(Folytatás.) 45

— Gondolom már, hogy mi, de azért nem merem kimondani, félek, hogy megharagszik reám merészségemért.

— Az igazságért sohasem szoktam haragudni!

— Talán szerelmes?

Erzsike arca lángvörös lett e szavakra azután kísértetiesen halovány. Félt, hogy esetleg elárulta magát. Vérgigéztette a gondolat, hogy talán Alice udvarlója megértette iránta való határtalan szerelmét. Ezt bellet most helyre hoznia Törte a fejét hirtelen mit is válaszoljon.

— Őök fértak mindig azt hiszik, hogy mi örökké a szerelemtől ábrándozunk, azt gondolják, hogy enélkül élni sem tudunk. Pedig ha tudná, hogy borzadok, ha erről beszélni is hallok, s e percben őszintén szólott, mert maga előtt vélte látni Maglódyt szép unokanővérével enyelegve, boldogan, s e kép kiálhatatlannak tűnt neki, s szívet marcangoló fájdalommal tölté el.

— Már már azt kezdtem hinni, hogy kellemesen csalódtam önben, de ezen beszéde után itélve látnom kell, hogy ön csakugyan az a szép hideg szívnélküli fiatal hölgy akinek megismertem. A hajdani kis Böskét másképp képzeltem.

Azért érzí magát boldogtalannak, azért nem talál az életben semmi örömet, mert hiányzik önnél az a melegség érzelmvilága, amely, a napsugár a fiatal leánykák életében. Enélkül ridegnek, unalmasnak találják az életüket, sajnos, hogy ez önnek nem adatott meg. Igazán sajnálom érte.

— Köszönöm a jóságát, semmi szükségem a sajnálatára.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabona tőzsdén tegnap szilárd volt az irányzat. Készaru forgalom Hatvanezer mázsa 10 fillérrel magasabb árak mellett.

Határidők sárlata:

Aprilisi buza (1912)	— — —	11.96
Októberi buza	— — —	11.73
Októberi rozs	— — —	9.08
Októberi zab	— — —	8.26
Májusi tengeri (1912)	— — —	9.01

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiók-jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	854.50
Oszták hitelrészvény	— —	655.50
Jelzálogbank	— — —	494.—
Leszámlító és pénzváltó	— —	583.50
Salgótarjáni közszén	— —	687.—
Oszták államvasut részvény	— —	748.—
Közuti vasut	— — —	814.—
Rimamurányi vasmű	— —	694.50
Városi vasut	— — —	425.50
Beocsini cement	— — —	—.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség és a viszontelárusítóknak szives tudomására hozni, hogy **szeptember hó 1-től**, úgy az üzletekben, mint a pékboltokban,

a sütemény új ára darabonként 4 fill.

Vizsontelárusítók 20 százalékot kapnak és cserélve sütemény nem lesz.

A privat kenyérsütés 20 fillér.

A sütőiparos szövetkezet.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámlító váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra. 163

Bumbera István

==== papi- és polgári szabó ====
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtisztelendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben készítettnek.

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

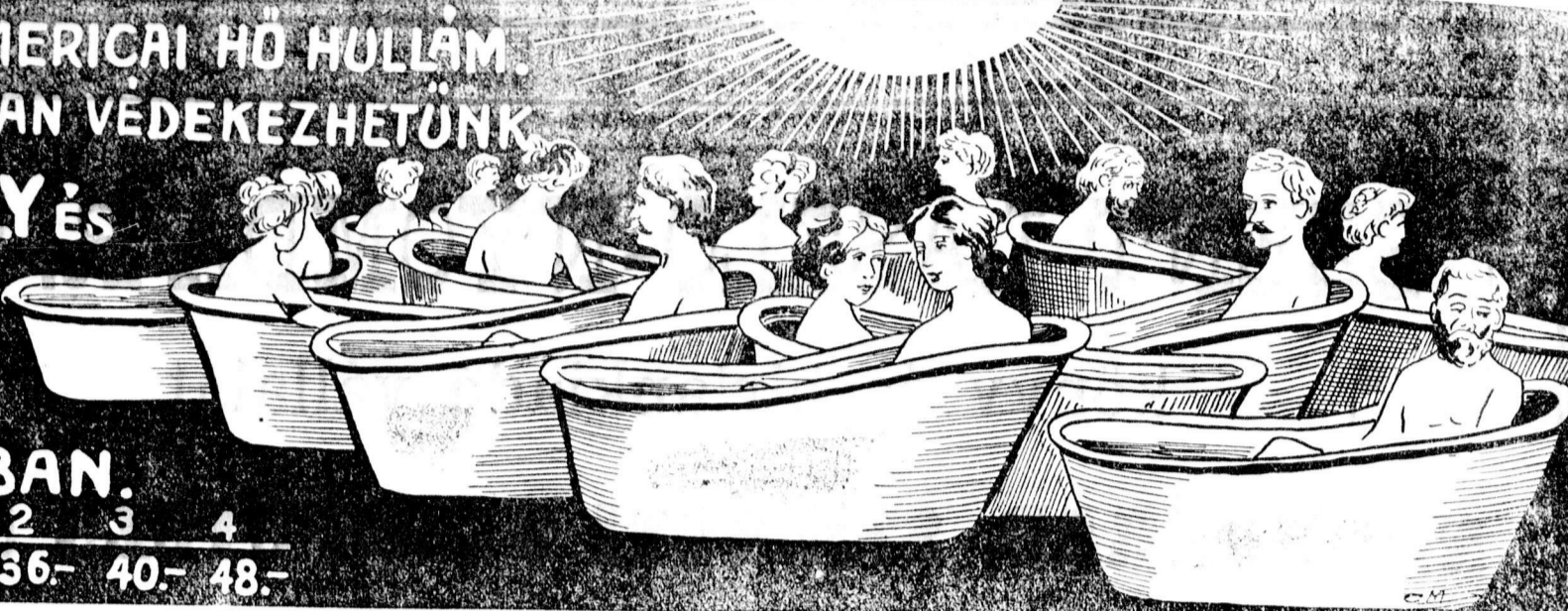
A „TISZÁNTÚL”
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított:
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántúl”-ban közöltetnek.

Alapított:
1894.

ITAZ AMERICAI HŐ HULLÁM.
LEGJOBBAN VÉDEKEZHETÜNK
TARSOLY ÉS
RISZTÓ
FÜRDŐ
KÁDJAIBAN.

Sz: 2 3 4
Kor: 36- 40- 48.-

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

Fugyivásárhelyi gazdaságunkban gömbölyű és galy tűzifa igen jutányos áron eladó.

Értekezhetni a

Biharmegyei Gazdák áru- és Hitelintézete részvénytársaság :-:

507

irodájában

Nagypiacz-tér, Andrényi-ház.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

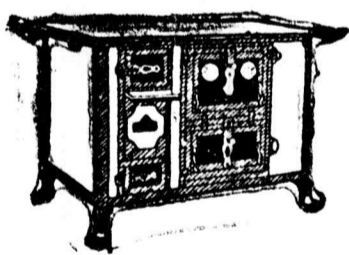
esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
:-: utólérhetetlen. :-:

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

:-: felvétetik :-:

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szárviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >
8 > Thymol	20 >
1 > Stomatol	20 >
1 > tégely Odontin togpasztá	55 >
1 drb Odontin betét	36 >
1 üveg Picavan	98 >
1 üveg Bay Rum	35 >
1 > Jera violette brillantin	80 >
1 > francia brillantin	15, 32, 35 >
1 > folyékony brillantin	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > > kivonat	75 >
1 db bajuszkefő	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 tégely Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 drb Diana szappan	65 >
1 dob Lickner puder	38 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
8 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya glicerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	88 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfinomító	28 >
1 üvegtégely tejcrém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkefe	20 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkefe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő crém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkövével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 mtr vörös gumieső	60 >
Egynegyed Ko Brunz watta	85 >

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!